

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-652021-V/10/VSP

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, dnia 19 czerwca 2012 r.

Pan

Sławomir Nowak

**Minister Transportu, Budownictwa
i Gospodarki Morskiej**

Szanowny Panie Ministrze,

Zwracam się do Pana Ministra w sprawie ograniczonego dostępu do pytań egzaminacyjnych osób przystępujących do egzaminu na egzaminatora osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Przedmiotowy problem wyłonił się w trakcie badania sprawy indywidualnej, w której wnioskodawca, w związku z niezdanym egzaminem, bezskutecznie dochodził przed Komisją Weryfikacyjną jak również Ministerstwem Infrastruktury, prawa do udostępnienia treści pytań, na które nie udzielił prawidłowej odpowiedzi. W przedmiotowej sprawie, w związku z podjętym postępowaniem wyjaśniającym, stanowisko Ministerstwa Infrastruktury, Departamentu Transportu Drogowego, zostało przekazane także do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich (pismo z dnia 16 lutego 2011 r., nr TD-6p-073-01/II oraz pismo z dnia 9 grudnia 2010 r., nr TD-6p-073-17/10).

Zgodnie z przedstawionym stanowiskiem Ministerstwa, pytania i testy egzaminacyjne nie mogą być publikowane w żaden sposób. Dostęp do pracy egzaminacyjnej zapewnia się poprzez wręczenie na życzenie osoby egzaminowanej arkusza odpowiedzi, na którym wskazane są pytania, na które odpowiedzi udzielił zdający, informacji o ilości punktów otrzymanych za odpowiedź na każde z pytań oraz informacji, na które z pytań zdający udzielił odpowiedzi błędnej. Każda osoba mając natomiast wątpliwości, co do prawidłowości udzielonych odpowiedzi na pytania jest informowana o zawartości merytorycznej pytań, na które udzieliła odpowiedzi nieprawidłowych,

co umożliwi właściwe przygotowanie się do kolejnych egzaminów weryfikacyjnych. Końcowo wskazano, iż w ocenie Ministerstwa, kandydaci na egzaminatorów mają pełną możliwość uzyskania informacji o popełnionych na egzaminie błędach i zawartości merytorycznej pytań, na które udzielili nieprawidłowych odpowiedzi.

Pragnę przedstawić Panu Ministrowi przedmiotową kwestię do ponownej analizy. Należy bowiem wskazać, iż przedstawione stanowisko Ministerstwa dotyczące zakazu udostępniania pytań egzaminacyjnych zostało oparte na treści § 6 regulaminu stanowiącego załącznik do decyzji Nr 5 Ministra Infrastruktury z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu dotyczącego trybu i sposobu przeprowadzenia egzaminu dla kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdem silnikowym (Dz. Urz. MI z 2007, Nr 2, poz. 8). Powołany przepis w ust. 4 stanowił, iż pytania i testy egzaminacyjne mogą być wykorzystywane wyłącznie w czasie prowadzenia egzaminu. Obecnie, w związku z uchycieniem w/w regulaminu, tożsama regulacja została zawarta w § 8 ust. 4 regulaminu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 24 Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu określającego sposób przeprowadzania egzaminu dla kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdem silnikowym (Dz. Urz. MTBiGM z 2012 r., Nr 16, poz. 16).

Należy zauważyć, iż obecnie obowiązujący § 8 w/w zarządzenia, podobnie jak wcześniejszy przepis § 6 powołanej decyzji, nie reguluje sposobu udostępniania pytań egzaminacyjnych, ani nie utajnia ich. Powyższy przepis reguluje sposób opracowywania pytań egzaminacyjnych, zasady ich przechowywania oraz wykorzystania w trakcie egzaminu. Z tego też względu moje wątpliwości budzi przyjęta przez Ministerstwo Infrastruktury interpretacja, iż wykorzystanie pytań w trakcie egzaminu tożsame jest z zakazem udostępnienia pytań, już po jego przeprowadzeniu. Przedstawiona praktyka prowadzi bowiem do naruszenia praw osób egzaminowanych do uzyskania informacji, umożliwiających sprawdzenie wyników egzaminów. Ponadto, brak jest w mojej ocenie podstaw do uznania, iż udostępnienie samych odpowiedzi na pytania egzaminacyjne, jak również wskazanie tematyki pytań, na które egzaminujący udzielił błędnej odpowiedzi, należy traktować na równi z udostępnieniem treści pytań egzaminacyjnych, na które została udzielona odpowiedź nieprawidłowa.

Należy wskazać, iż zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz.1198 ze zm.), każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu i ponownemu wykorzystywaniu na zasadach i w trybie określonych w przedmiotowej ustawie. W myśl art. 2 powołanej ustawy, każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 5, prawo dostępu do informacji publicznej. Prawo do informacji publicznej obejmuje m.in. uprawnienia do uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego oraz wglądu do dokumentów urzędowych (art. 3 w/w ustawy).

W myśl art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych. Powyższe rozwiązanie znajduje oparcie w art. 61 ust. 3 Konstytucji RP, zgodnie z którym ograniczenie prawa do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, organów samorządu gospodarczego i zawodowego i innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej (...), oraz obejmującego dostęp do dokumentów (...) - może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Udostępnienie treści pytań egzaminacyjnych, w mojej opinii, nie należy do tego rodzaju sytuacji.

W myśl art. 61 Konstytucji obywatel ma prawo uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej, a prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa (ust. 1). Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu (ust. 2).

Do definicji informacji publicznej odniósł się Naczelny Sąd Administracyjny, stwierdzając, że należy za taką uznać informacje wytworzone przez władze publiczne oraz osoby pełniące funkcje publiczne oraz inne podmioty, które wykonują funkcje publiczne lub gospodarują mieniem publicznym (komunalnym bądź Skarbu Państwa), jak również informacje odnoszące się do wspomnianych władz, osób i innych podmiotów, niezależnie od tego, przez kogo zostały wytworzone (por. wyrok NSA z dnia 30 października 2002 r., II SA 181/02; wyrok NSA z dnia 20 października 2002 r., II SA 1956/02 oraz wyrok NSA z dnia 30 października 2002 r., II SA 2036-2037/02 za: M. Jaśkowska, *Dostęp do informacji publicznych w świetle orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego*, Toruń 2002). Wspomniana wykładnia pojęcia informacji publicznej opiera się przede wszystkim na treści art. 61 Konstytucji RP, wskazującego, jako kryterium udostępniania informacji, czy dotyczy ona działalności organów władzy publicznej lub osób pełniących funkcje publiczne (vide: Kłaczyński M., Szuster S., *Komentarz do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej*, Lex/el/2003).

Zgodnie z art. 54 § 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów (Dz. U. Nr 217, poz. 1834 ze zm.), egzamin na egzaminatora, przeprowadza odpowiednio powołana przez ministra właściwego do spraw transportu lub starostę, komisja weryfikacyjna. Pytania egzaminacyjne wymagają wcześniejszego zatwierdzenia przez Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, przed umieszczeniem w banku pytań (por. § 8 ust. 2 powołanego zarządzenia z dnia 28 marca 2012 r.). Opracowane pytania egzaminacyjne, jako dokument urzędowy, należy więc uznać za informację publiczną. Ograniczenie dostępu do tych pytań, już po ich wykorzystaniu na potrzeby przeprowadzonego egzaminu, musi w konsekwencji budzić wątpliwości w świetle przytoczonych wcześniej przepisów Konstytucji oraz ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Powyższe uwagi przedstawiam Panu Ministrowi stosownie do art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. Z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.). Jednocześnie zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w przedmiotowej sprawie, a w szczególności o rozważenie możliwości wprowadzenia trybu umożliwiającego dostęp do pytań egzaminacyjnych.

Łęca wyrosy szoulu
Zena + ipoc